

Nr 495.

Av fru **Skoglund-Lindblom**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 217, med förslag till hembiträdeslag.

I förslaget till hembiträdeslag har i Kungl. Maj:ts proposition nr 217 föreslagits att den ordinarie arbetstiden skall sluta senast kl. 19 em. men att arbetstiden i jordbrukarhushåll under månaderna april—september utsträcker till kl. 20 om överenskommelse därom träffas. En sådan särbestämmelse för jordbrukarhushåll har avstyrkts av statens arbetsmarknadskommission, Riksförbundet landsbygdens folk, Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund och Svenska landsbygdens kvinnoförbund. Arbetsmarknadskommissionen säger sig icke finna välbetänkt att på detta sätt ställa arbetskraften i jordbrukarhushållen, där som regel hembiträdena få börja sitt arbete tidigare än i andra hushåll, i en i formellt hänseende sämre ställning än andra hembiträden. Därest så sker kan förväntas, att jordbrukarhushållen, som redan nu ha avsevärda svårigheter att erhålla tillräckligt med arbetskraft, skulle få sin konkurrensförmåga ytterligare nedsatt. Departementschefen har medgivit att olägenheter äro förenade med en sådan särbestämmelse, men att den icke torde kunna undvikas, enär under den för jordbruket bråda årstiden de med sådd och skörd sysselsattas arbete icke kan städse avslutas å sådan tid att hembitrådets åligganden i sin tur kunna fullföljas till kl. 19

Det är alldeles uppenbart att såväl arbetsmarknadskommissionens som departementschefens ståndpunkt är sakligt starkt motiverad, men frågan är om den har lika stor bärkraft i båda fallen. För min del finner jag, att arbetsmarknadskommissionens synpunkter äro de mest bärande. Det är dock bättre för jordbrukarhushåll att få ett hembiträde som slutar arbetstiden kl. 19 än att icke få något hembiträde alls. Risken att bli utan hembiträde i ett jordbrukarhushåll är stort även om arbetstiden slutar vid samma tid i stad som på land. I regel få hembiträdena på landsbygden börja sin dag tidigare och arbetet är avsevärt tyngre. När man kommit till kl. 19 är det tid att få sluta en ansträngande arbetsdag för den som har att arbeta för andra med — som här är fallet — en mycket blygsam ersättning. Medgivas måste dock, att under tid för sådd och skörd det icke alltid går inom jordbruket att alla dagar sluta arbetet kl. 19. Jordbrukaren och hans hustru få heller icke normal arbetsdag, men i föreliggande fall är det fråga om i jordbruket arbetande lejd arbetskraft. Jag kan icke anse det nödvändigt, att ett hembiträde för sådds och skörds

skull under hela sommarhalvåret skall vara bundet vid sitt arbete till kl. 20. Man sår och skördar icke under sex månader av året; även under sommaren finnes många dagar, då arbetet i ett lanthushåll kan avslutas minst lika tidigt som under andra årstider. Detta borde man taga hänsyn till. Om så sker bör en modifikation av särbestämmelsen kunna företagas till fromma för båda parter. Ehuru jag, som framgår av det sagda, helst skulle se, att ingen särbestämmelse för jordbrukarhushåll kommer till stånd, befarar jag, att förslag härom icke har utsikt att vinna riksdagens bifall. Jag tillåter mig därför att föreslå en modifikation av särbestämmelsen. De kvällar ett hembitråde sätter värde på för ledighet få väl anses vara lördags- och söndagskvällarna, i varje fall är detta förhållandet på landsbygden. Visserligen kan det vara nödvändigt att skörda även under helg, men där så måste ske kommer nog ett hembitråde att taga all möjlig hänsyn till husbondfolkets svårigheter och inrätta sig därefter, även om husbonden icke har lag att åberopa för att hembitrådet skall arbeta till kl. 20. Under de flesta lördagar och söndagar av sommarmånaderna bör hembitrådet kunna få sluta sitt arbete kl. 19 och detta bör finna uttryck i § 9.

På grund av det här anförda tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen måtte besluta att § 9 mom. 1 i hembitrådeslagen erhåller följande lydelse:

Den ordinarie arbetstiden skall ändå att annorlunda avtalats mellan arbetsgivare och hembitråde sluta senast kl. 19. Dock må i fråga om arbete i jordbrukshushåll sådan överenskommelse träffas genom vilken den ordinarie arbetstiden för månaderna april—september under andra veckodagar än helgdag och dag före helgdag utsträcker till kl. 20.

Stockholm den 24 mars 1944.

Hulda Skoglund-Lindblom.